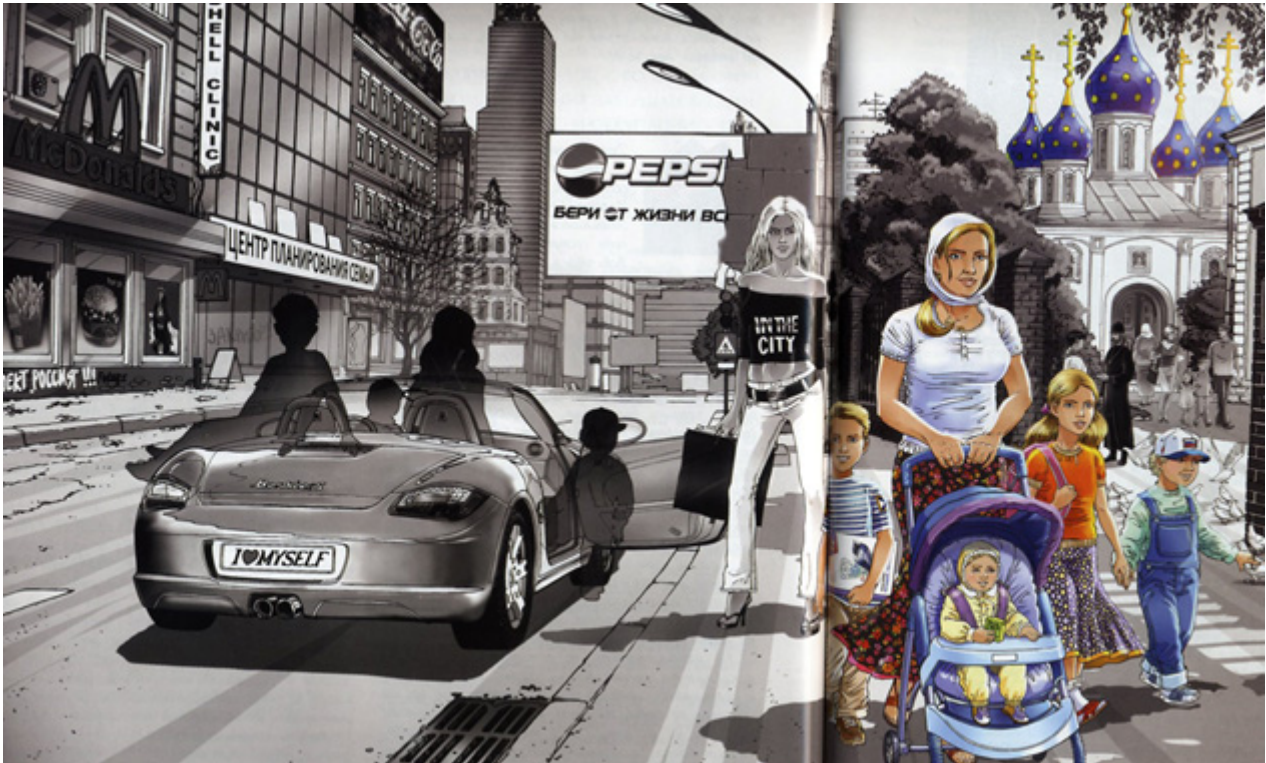

Προγαμιαίες σχέσεις μεταγαμιαίων ανθρώπων

[Ορθοδοξία](#) / [Ποιμαντική](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Στρατηγόπουλος](#)

Το ερωτικό πλάσμα

Ο άνθρωπος από τη φύση του είναι πλάσμα ερωτικό. Έχει την τάση να κινείται προς ένωση. Το επίπεδο στο οποίο πραγματοποιείται η ένωση αυτή είναι τριπλό. Κινείται προς ένωση με το Θεό, με το συνάνθρωπο, και ενώνει με τα ψυχικά και διανοητικά του χαρίσματα όλες τις δυναμικές που χαρακτηρίζουν την προσωπικότητά του. Πιο πρακτικά δοσμένο αυτό το σχήμα θέλει τον άνθρωπο

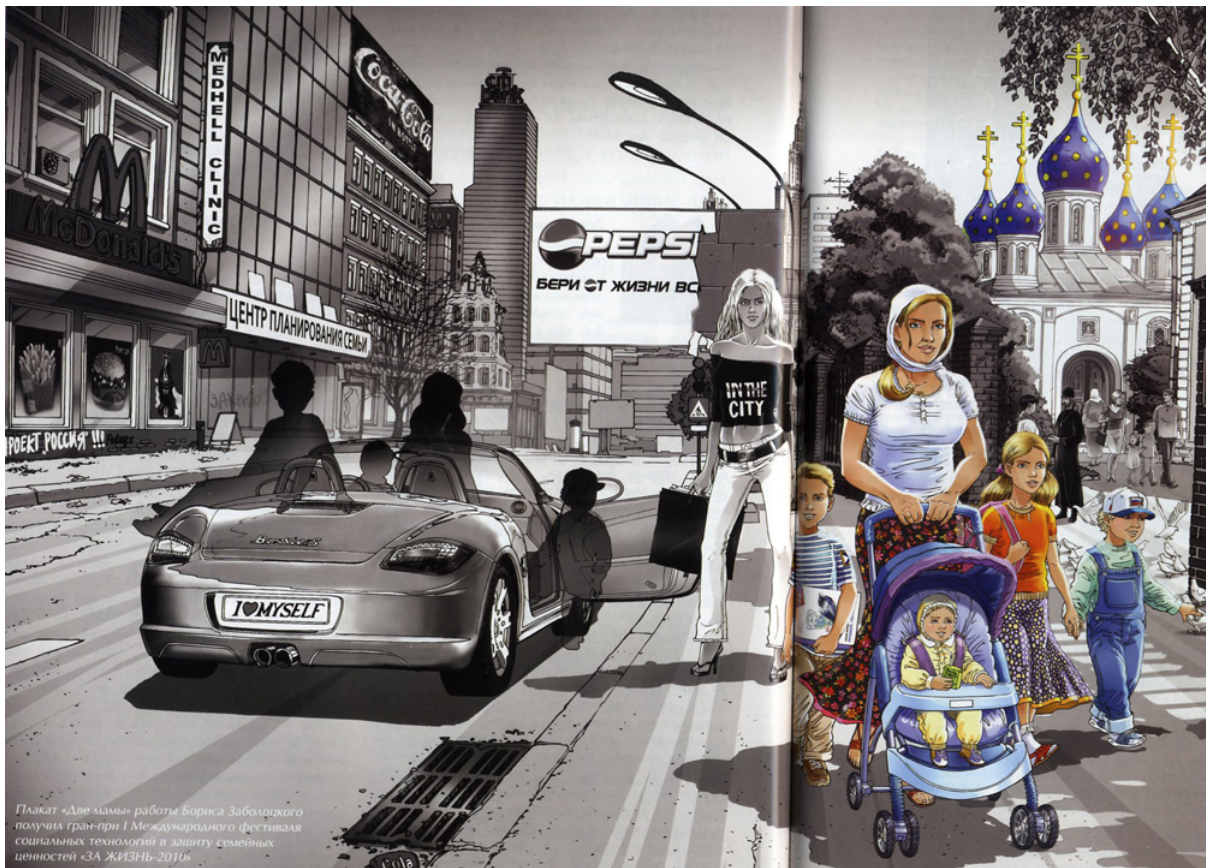
α') Να έχει αναζητήσεις για τη ζωή και το θάνατο και για τα πέρα από την οριζόντια πραγματικότητα

β') Να θέλει να έχει κοινωνία με τους άλλους ανθρώπους

γ') Να προσπαθεί να ξεπεράσει τους εσωτερικούς διχασμούς που τον τaráσσουν και τον κομματιάζουν.

Η προσπάθεια για το κάθε ένα από τα προηγούμενα είναι ερωτική. Η ερωτική

πορεία κρύβει πάντα μέσα της μία έξοδο. Έξοδο προς το Θεό, τους ανθρώπους και από την εγωιστική αυταρέσκειά μας.

Плакат «Две мамы» работы Бориса Заболотного
получил гран-при I Международного фестиваля
социальных технологий в защиту семейных
ценностей «ЗА ЖИЗНЬ-2010»

Η βίωση του έρωτα δια του γάμου

Χωρίς την ανακάλυψη και βίωση του προαναφερομένου τριπλού ερωτικού επιπέδου, ο άνθρωπος ζει μία πρακτική βαθιά αναπηρία. Αν αναπτύσσει μέρος μόνο από τις ερωτικές του δυνατότητες, ζει ελλειπείς και αρρωστημένες τις πτυχές της προσωπικότητάς του. Αν π.χ. κοινωνικοποιείται χωρίς ταυτόχρονη αναζήτηση ερωτικής μορφής προς το Θεό, καταλήγει σε καρκινογόνο κοινωνικότητα. Αν πάλι προσπαθεί να ισορροπήσει τις εσωτερικές του αντίρροπες δυνάμεις χωρίς έξοδο προς το Θεό και τους ανθρώπους, καταλήγει σε ένα διαλογιζόμενο ον που ψάχνοντας να βρει τον εαυτό του χάνει τον ορίζοντα του περιβάλλοντός του.

Ο έρωτας, επειδή είναι πράξη ζωής τριττώς εκφραζομένη, μόνο με ενιαία τριπλή αντιμετώπιση μπορεί να βιωθεί. Όταν λέμε «ενιαία τριπλή αντιμετώπιση» εννοούμε ένα γεγονός που μπορεί να αναπτύξει ταυτόχρονα και να γιατρέψει τρία παράλληλα και ομοειδή στοιχεία που, ενώ είναι διακρινόμενα στις εκδηλώσεις τους, έχουν κοινό παράγοντα που τα τρέφει και τα καλλιεργεί.

Αυτός ο κοινός παράγοντας που ενεργοποιεί ισορροπημένα όλα τα στοιχεία του έρωτα είναι ο «γάμος». Τη λέξη «γάμος» σήμερα την κατανοούμε αποσπασματικά,

ως σχέση του ανδρός με τη γυναίκα. Η γλώσσα όμως της Γραφής είναι πολύ ευρύτερη. Ο γάμος ορίζεται ως σχέση Χριστού και Εκκλησίας. Είναι ένα μυστήριο πρακτικό και ταυτόχρονα ακατανόητο. Είναι η παρουσία της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος που «όλως συγκροτεί» τον άνθρωπο σε ερωτική ισορροπία. Η αποδοχή αυτού του δεδομένου της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος κάνει τον άνθρωπο προσωπικότητα που ζει μέσα από το γάμο. Που αποδέχεται την αγάπη του Θεού, όπως εκείνη εκφράζεται μέσα από το μυστήριο της Εκκλησίας και της εκχύσεως του Αγίου Πνεύματος. Ο έρωτας είναι γεγονός γαμικό και μόνο ως τέτοιο προσεγγίζεται. Είναι, δηλαδή, γεγονός ισχυρής ενώσεως που μόνο ακατάλυτα δεσμά μπορούν να το συγκρατήσουν. Χωρίς αυτές τις δυνάμεις του γάμου ο έρωτας δεν μπορεί να θεραπεύσει τις αναζητήσεις του ανθρώπου για υπέρβαση, κοινωνία και εσωτερική ισορροπία.

Ο άνθρωπος, λοιπόν, είναι, μαζί με την ιδιότητα του ερωτικού, και πλάσμα γαμικό. Η σχέση του με το Άγιο Πνεύμα τον χαρακτηρίζει. Κανείς μέσα στο χώρο της Εκκλησίας δεν μπορεί να είναι ανέραστος ή αγαμικός. Ο μοναχός και ο παντρεμένος μέσα από το γεγονός αυτό του συνεκτικού δεσμού του γάμου μπορούν να είναι όντως μοναχοί και όντως έγγαμοι. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να ομιλεί για προγαμιαίες σχέσεις. Δεν μπορεί να υπάρξει τέτοιο γεγονός. Είναι ανυπόστατο. Το προγαμιαίο καταργεί τη δυνατότητα του ανθρώπου να ζει ως άνθρωπος.

Ο ορισμός «προγαμιαίες σχέσεις» θέλει να προσδιορίσει σήμερα την ύπαρξη γενετησίων σχέσεων έξω από το γάμο. Τέτοιοι όμως διαχωρισμοί είναι αδύνατοι. Οι γενετήσιες σχέσεις υπηρετούν στην πράξη ως βιολογικές λειτουργίες το ερωτικό και γαμικό στοιχείο όπως το προσδιορίσαμε. Στη μελέτη του μακρόκοσμου ένας αστροφυσικός θα έλεγε πως είναι αδύνατο ένας κουάρκ (το μικρότερο τεμάχιο ύλης που υπάρχει) να βρεθεί μόνο του. Είναι πάντα δεσμευμένα. Το ίδιο θα λέγαμε συμβαίνει με τις γενετήσιες σχέσεις. Κανείς δεν μπορεί να τις αποδεσμεύσει από το γάμο και τον έρωτα. Κάθε προσπάθεια για αποδέσμευση ενός κουάρκ από τη δομή ενός πρωτονίου θα χρειαζόταν υποθετικά τόση ενέργεια όση χρειάζεται για να καταστρέψουμε το γαλαξία μας, και μπορεί, το σύμπαν. Στην αστροφυσική οι έννοιες γίνονται κατανοητές.

Στο χώρο όμως της ανθρώπινης ζωής τα πράγματα δεν φαίνονται και τόσο δύσκολα. Κι όμως, είναι αρκετή μία απογυμνωμένη από έρωτα και γάμο γενετήσια σχέση να διαλύσει τις ισορροπίες λειτουργίας του μυστηρίου που λέγεται άνθρωπος κατ' εικόνα του Θεού πλασμένος.

Το πρόβλημα

Η ελλιπής βίωση του έρωτα και η αδυναμία κατανοήσεως του βαθύτερου και ευρύτερου νοήματος του γάμου οδηγεί σε μία βαθμιαία διάβρωση του ερωτικού χαρακτήρα του ανθρώπου, γίνεται ανέραστος, εξαρθρώνονται οι βασικές ερωτικές του λειτουργίες στην τριπλή τους έκφραση και αναφύονται ποικίλα προβλήματα εσωτερικών ανισορροπιών που, επειδή δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθούν με απλές ψυχολογικές διαδικασίες, περιγράφονται με λανθασμένη διαγνωστική και φυσικά αποπροσανατολισμένη θεραπευτική.

Να προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε με λίγα και απλά λόγια κάποιους βασικούς τομείς που νοσούν από την έλλειψη ερωτικής και γαμικής αγωγής και θεραπευτικής.

Η συναισθηματική προσέγγιση

Στο χώρο των διανθρωπίνων σχέσεων η ισορροπία ανδρός-γυναίκος προβάλλεται ως συναισθηματικό γεγονός. Τολμούν μάλιστα να ομιλούν για αισθήματα και αγάπη. Κανείς φυσικά δεν μπορεί να έχει αντίρρηση για την ανάπτυξη του κόσμου των ανθρωπίνων αισθημάτων και συναισθημάτων προκειμένου να έχουμε ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

Το λάθος βρίσκεται στον ανεπαρκή και επιδερμικό προσδιορισμό των συναισθηματικών κινήσεων. Χωρίς το σχήμα «έρωτα -γάμου» που προαναφέραμε, το συναισθηματικό στοιχείο, και αν ακόμη κρύβει κάποια κύτταρα αλήθειας, είναι επισφαλές και χωρίς θεμέλια. Πίσω από το συναισθηματικό στοιχείο μπορεί να κρύβεται ένα ενδιαφέρον για τον άλλον λόγω εξωτερικών σχημάτων. Μπορεί να κρύβεται η ανάγκη να υπάρχει κάποιος για να νοιώθεις πως καταξιώνεσαι ως άνδρας ή γυναίκα. Μπορεί να υποκρύπτεται η ανάγκη για ξεπέραςμα της κοινωνικής μοναξιάς. Ξεχνούν βέβαια πως το ξεπέραςμα της κοινωνικής μοναξιάς δεν γιατρεύεται αν προσπαθείς να το ικανοποιήσεις δια της «χρήσεως» κάποιου προσώπου, αλλά θεραπεύεται αν κατανοήσεις την αποτυχία σου. Αποτυχία που ήλθε από τον εγωισμό και το κλείσιμο στον εαυτό και τη μη απαντοχή του άλλου. Μόνο όταν καταλάβεις την αποτυχία σου είναι δυνατόν να προχωρήσεις προς τον άλλον χωρίς να τον χρησιμοποιήσεις.

Μπορεί, τέλος, πίσω από το συναίσθημα να κρύβεται η ανάγκη για «χρήση» του άλλου προς ικανοποίηση σωματικών αναγκών. Πολλοί ενθουσιώδεις «έρωτες» έπεσαν σαν χάρτινος πύργος όταν κάποτε ένας από τους δύο δεν θέλησε να χρησιμοποιείται σεξουαλικά. Η χρησιμοποίηση του άλλου για σεξουαλική κατανάλωση τινάζει στον αέρα οποιαδήποτε μορφή αγάπης. Η αγάπη «ου ζητεί τα εαυτής». Αν το σεξ έλθει ως καρπός της πορείας μέσα από το σχήμα «έρωτας-

γάμος» είναι αποτέλεσμα αγιοπνευματικής αναπτύξεως και έχει ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο καταναλωτικής προσεγγίσεως του άλλου προσώπου. Ένας σπόρος πάντα θέλει πορεία για να γίνει καρπός. Μόνο τα ορμονικά προϊόντα αναπτύσσονται γρήγορα. Μόνο που είναι καρκινογόνα.

Η πορεία μέσα από ένα σχήμα που λέγεται σωματική ανάγκη - σεξ - ικανοποίηση καταστρέφει τις πτυχές τις λεπτές του συναισθηματικού πεδίου του ανθρώπου. Λειτουργούν μόνο τα ζωώδη και καταπατούνται τα ανθρώπινα. Διαταράσσεται ολόκληρη η ισορροπία των δομών της ανθρώπινης ψυχής, που είναι φτιαγμένη να λειτουργεί την αγάπη ως έρωτα-γάμο αγιοπνευματικής δωρεάς.

Η ψυχολογική προσέγγιση

Εάν οι τροχοί ενός αυτοκινήτου δεν ακολουθούν τις οδηγίες που δίνονται από τον οδηγό, τότε η καταστροφή είναι σίγουρη. Ο συναισθηματικός παράγοντας, εάν δεν εξομαλυνθεί και σμιλευθεί κάτω από την καθοδήγηση των ροπών της ψυχής, τότε αποπροσανατολίζεται σύμφωνα με τις προτάσεις που διαγράψαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Τα λεγόμενα συναισθήματα είναι εκφράσεις της κατ' εικόνα Θεού πλασμένης ανθρώπινης υποστάσεως. Η ψυχή, ενεργοποιούμενη από τη δυναμική κίνηση «έρωτος-γάμου» καλλιεργεί χαρίσματα και εκφράσεις αιώνιας προοπτικής. Αυτό το «αιώνιο» δομικό υλικό που ζυμώνεται μέσα στον άνθρωπο αποτελεί μία ασφαλιστική δικλείδα αντιμετώπισεως των διακυμάνσεων του βίου. Αυτό το «αιώνιο» υλικό νικάει και τον ίδιο το θάνατο όταν ο άνθρωπος ζήσει την τραγωδία της διαστάσεως σώματος και ψυχής την ώρα του θανάτου. Αν η καλλιέργεια αυτού του δομικού υλικού δεν γίνεται κάτω από σωστές προϋποθέσεις, διαταράσσεται, και ακολουθεί αποσύνθεση και εξάρθρωση όλων των επί μέρους εκδηλώσεων της προσωπικής ζωής του ανθρώπου.

Όταν τα θεμέλια είναι σαθρά όλο το οικοδόμημα είναι επικίνδυνο. Η ψυχή ψάχνει συνέχεια ως τροφή της τον «έρωτα-γάμο». Η πορεία της μέσα στον κόσμο είναι συνεχώς αναγωγική στη σχέση με τους ανθρώπους. Φεύγει μόνο από την αμαρτία. Έξω απ' αυτήν δεν κλείνει δρόμους προς τους άλλους, δεν διασπά δεσμούς κοινωνικότητας. Δεν φτιάχνει και σπάζει δεσμούς κατ' αρέσκειαν. Φτιάχνοντας και σπάζοντας και ανακατασκευάζοντας και ανακαταστρέφοντας δεν είναι δυνατόν να καλλιεργηθεί το δομικό υλικό. Η χάρη του Αγίου Πνεύματος μέσα στο μυστήριο της Εκκλησίας στερεώνει το δομικό υλικό και του δίνει δυνατότητα για κοινωνική εργασία, που σημαίνει μία συνεχή ανάπτυξη της ενότητας του κόσμου. Γι' αυτό οι άγιοι είναι εκείνοι που δίνουν το στίγμα της πορείας της ενότητας του κόσμου.

Σ' ένα μοντέλο προγαμιαίων σχέσεων όλη αυτή η λειτουργία του δομικού υλικού τινάζεται στον αέρα. Εφ' όσον ο πλησίον άνδρας η γυναίκα είναι προς «χρήση», εφ' όσον δεν δέχεσαι να προσφέρεις το «δομικό σου υλικό» για να μπουν τα πρώτα θεμέλια της κοινωνίας και να συγκροτηθεί ο πρώτος πυρήνας κοινωνίας, η οικογένεια, οι σχέσεις με το άλλο πρόσωπο είναι αντικοινωνικές, δηλαδή τραγικές.

Οι αλλεπάλληλες αλλαγές συντρόφων αφήνουν βαθειά ρήγματα στο ψυχικό δομικό υλικό. Όσο πιο προχωρημένα είναι η σχέση κι όσο πιο ψευτο-ολοκληρωμένα είναι έξω από το σχήμα έρωτας-γάμος, τόσο περισσότερο καταστρέφεται βάνουσα, μπορεί και ανεπανόρθωτα, η μόνη ελπίδα του κόσμου να γίνει η ανθρώπινη μάζα όντως κοινωνία. Οι «ολοκληρωμένες» σχέσεις στο προγαμιαίο επίπεδο είναι μία ατομική βόμβα στο σώμα της κοινωνίας. Άνθρωποι με κατεστραμμένο δομικό υλικό δεν θα μπορέσουν να γίνουν μπροστάρηδες για κοινωνική αναμόρφωση και αναδόμηση. Η μετάνοια βέβαια έχει τη δύναμη να σώσει τον άνθρωπο και να τον κάνει ακόμη και άγιο. Τα στίγματα όμως της αμαρτίας οδηγούν το σώμα στη διάλυση «ίνα μη το κακόν αθάνατον γένηται». Κι εδώ αναφύεται το θέμα της βιολογικής προσέγγισης του έρωτα.

Η βιολογική προσέγγιση του έρωτα

Να διατυπώσουμε απλές σκέψεις: Το σώμα έχει αισθήσεις. Χωρίς τις αισθήσεις δεν θα υπήρχε η επαφή με το περιβάλλον. Τα κύτταρα των αισθήσεων ενεργοποιούν τα μηνύματα του έξω κόσμου και τα κάνουν ορατές, γευστικές, ακουστικές, επιδερμικές εμπειρίες. Τα κύτταρα της αφής, τα γευστικά κύτταρα, τα ακουστικά κύτταρα κ.λπ., αν υποστούν μία βάνουση προσβολή καταστρέφονται και δεν λειτουργούν προσωρινά η μερικές φορές για πάντα. Ένα έντονο φως μπορεί να αφαιρέσει από το οπτικό κύτταρο τη δυνατότητα της οράσεως. Ο έρωτας είναι και μία αίσθηση. Δεν παύει να είναι μία αίσθηση, και μέσα στα πλαίσια της

συζυγίας ανδρός-γυναίκος λειτουργεί και ως αίσθηση. Ποιός ασχολήθηκε ποτέ με τα «ερωτικά κύτταρα»;

Η έξω από τις προϋποθέσεις «έρωτας-γάμος» προγαμιαία σεξουαλική σχέση σύμφωνα με τις προηγούμενες σκέψεις, αφού θα καταστρέψει το συναισθηματικό και ψυχολογικό πεδίο, θα προχωρήσει και στην καταστροφή των ερωτικών κυττάρων. Η αποσπασματική χρήση του σεξ ως βιολογικής ανάγκης διαλύει σίγουρα τα ερωτικά κύτταρα. Αν χρησιμοποιήσω τα κουπιά μιας βάρκας για να παίξω τένις στην παραλία, τα κουπιά θα είναι σπασμένα όταν θα έρθει η ώρα να λειτουργήσουν στο φυσικό τους περιβάλλον στην ισορροπία νερού-βάρκας. Με τον τρόπο αυτόν εύκολα μπορεί να περιγραφεί το υπόδειγμα του ανικανοποίητου σεξουαλικά Δον Ζουάν. Όσες περισσότερες σχέσεις, τόσο περισσότερα κατεστραμμένα «ερωτικά κύτταρα», τόσο μεγαλύτερη αδυναμία για ερωτική σεξουαλική σχέση.

Οι «ειδικοί» σεξολόγοι θα πρέπει να λάβουν υπ όψιν σοβαρά τον παράγοντα αυτόν αν θέλουν να βοηθήσουν τους «πελάτες» τους. Ένας στομαχολόγος ποτέ δεν θα προτείνει φαγητά με καρυκεύματα στον ασθενή του. Απορώ γιατί ένας σεξολόγος προτείνει περισσότερο σεξ στον ερωτικά ανικανοποίητο «πελάτη» του. Φυσικά τη λύση δεν την περιμένουμε από το Βιάγκρα. Με χάπια δεν φτιάχνεται έρωτας. Το μόνο που φτιάχνεται, σίγουρα, μπορεί να είναι η ικανοποίηση πως ο ασθενής τα κατάφερε. Κι έτσι ξαναπαίζει το παιχνίδι της καταστροφής. Τα κατάφερε σημαίνει πως μπόρεσε ν' αποδείξει πως είναι άνδρας. Άρα μπόρεσε να εκφράσει τη δύναμή του. Δηλαδή, απέδειξε τον κατακτητικό εγωισμό του. Το αποτέλεσμα έρχεται ως φαύλος κύκλος.

Ο εγωισμός σπάει τη σχέση των προσώπων. Τα συναισθήματα δεν υπάρχουν εφ' όσον πρέπει να καταξιωθείς. Το «δομικό υλικό» της ψυχής καταστρέφεται περισσότερο. Τότε και μόνο τότε μπορεί κανείς να καταλάβει το λόγο της Εκκλησίας και την πρότασή της για αποφυγή προγαμιαίων σχέσεων. Είναι μία πρόταση που όχι μόνο δεν βδελύσσεται τον έρωτα, αλλά αντίθετα θέλει να τον διασώσει και ν' αναδείξει τον άνθρωπο ως το όντως ερωτικό πλάσμα που δημιούργησε ο Θεός. Ένα πλάσμα που αγαπάει το Θεό, τους ανθρώπους και εναρμονίζει τις εσωτερικές του λειτουργίες με την αγάπη του Θεού. Είναι ένα πλάσμα που ζει ένα και μοναδικό γάμο ως ενότητα με το Χριστό, κι εκεί μέσα εντάσσει το γάμο με το άλλο φύλο, το γάμο με την άσκηση, το γάμο με το μοναχισμό. Ο Χριστιανός ποτέ δεν μπορεί να είναι προγαμιαίος. Βρίσκεται στο κέντρο της ζωής και γι' αυτό στο κέντρο της ζωής του γάμου με το Χριστό.

Ο μεταγαμιαίος άνθρωπος

Χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, οι προγαμιαίες σχέσεις είναι αδύνατες ως κατάσταση ζωής, αλλά δυνατές μόνο ως κατάσταση ασθένειας.

Το μόνο σίγουρο είναι πως το προγαμιαίο θα απογοητεύσει σύντομα τον άνθρωπο και στο τέλος θα προσπαθεί να βρει τον εαυτό του σε δρώμενα έξω από το γάμο. Τότε μπορούμε να μιλήσουμε για το μεταγαμιαίο άνθρωπο, που ψάχνει κάπου αλλού την ευτυχία του στα πέρα από το γάμο. Αλλά ο γάμος παραμένει ένα αξεπέραστο γεγονός ως σχέση με το Χριστό, με την Εκκλησία. Όπως δεν υπάρχει ούτε προεκκλησιαστική και μετεκκλησιαστική εποχή, έτσι δεν μπορεί να υπάρχει ούτε προγαμιαίος ούτε μεταγαμιαίος δεσμός.

<http://bit.ly/14aWeFF>